

TAUNO NAUMANEN
KUKKAPUU

Kirjailijan aikaisemmat teokset:

Elämän tie 1 (romaani 2007)

Elämän tie 2 (romaani 2008)

Talja (romaani 2009)

Perijä (romaani 2010)

Kuokkavieraana syöpä (omakohtainen kertomus 2012)

Tiemestarin testamentti (romaani 2014)

Mestarista johtajaksi (romaani 2015)

Ympyrä sulkeutuu (romaani 2016)

Metsämies (romaani 2018)

Elämä kantaa (romaani 2019)

Sisällysluettelo

Luku 1
Luku 2
Luku 3
Luku 4
Luku 5
Luku 6
Luku 7
Luku 8
Luku 9
Luku 10
Luku 11
Luku 12
Luku 13
Luku 14
Luku 15
Luku 16
Luku 17
Luku 18
Luku 19
Luku 20
Luku 21
Luku 22
Luku 23
Luku 24
Luku 25

Luku 26

1

Mika ja Ulla vierailivat Jussilassa. Urpo laitteli kahvia pöytään, kun lapset alkoivat kitistä. Ulla ja Laila lähtivät imettämään vauvoja. Imetyksen jälkeen he tulivat kahvipöytään. Mika kysyi:

– Minne sinä jätit tytön?

– Me laitettiin ne nukkumaan samaan sänkyyn, hyvin ne sinne sopivat, Ulla vastasi.

Mika ja Urpo menivät katsomaan ja siellä vauvat nukkuivat rinnakkain hyvässä sovussa. Urpo hymyili vinosti ja sanoi:

– Onko se sopivaa, että poika ja tyttö nukkuvat noin rinnakkain?

– On se. Me on Lailan kanssa sovittu muutakin kuin yhteiset ristiäiset, Ulla kertoi.

– Ja sitten me sovittiin... Laila jatkoi.

– No mitä? Urpo kysyi.

Naiset katsoivat toisiaan ja Ulla sanoi:

– Me sovittiin Lailan kanssa meidän sukujen yhdistämisestä näiden lasten kautta.

Miehet katsoivat ällistyneinä toisiaan.

– Näinköhän? Mika epäili.

On kulunut noin kuukausi edellä kerrotusta tapauksesta.

Ulla ja Laila touhuavat Mikan ja Ullan keittiössä. Ulla leipoo pullaa ja Laila koristelee täytekakkua. Huomenna heillä on ristiäiset ja sitä varten he valmistelevat leivonnaisia. Ulla laittaa taikinan kohoamaan ja tulee ihastelemaan Lailan koristelemaan kakkua:

– Sinähän teit siitä hienon. Mistä sinä sait nuo haikarakoristeet? Nehän sopivat hyvin tuohon ruusun

lehtien väliin.

– Näitä on myynnissä monessakin kaupassa. Mutta ostin nämä yhdestä konditoriasta. He kuulemma tekevät valmiita kakkuja, mutta möivät koristeet, kun kerroin meillä olevan kaksoisristiäiset. Se myyjä sanoi, että sinä olet saanut kaksoset.

– Niinkö? Ulla kysyi.

– Minun piti selvittää tarkkaan mistä on kysymys. Kerroin koko jutun, toivotti lähtiessä oikein onnellisia ristiäisiä.

– Miten muuten äitisi ja isäsi ovat suhtautuneet nuoreen isäntään?

– Tiedäthän sinä sen. He ovat jatkuvasti tulossa poikaa ulkoiluttamaan, vaikka isällä varsinkin on polvet kipeinä. Sitten kun ne koko ajan työntävät ja hyssyttelevät, poika ei tahdo nukkua vaunuissa muuten kuin pitää koko ajan olla liikkeessä.

– Sehän se on meilläkin. Mummi ja anoppi ovat täällä aika usein, varsinkin viikonloppuina. Minä heille sanoin, että mitäs ne teidän mieskandidaatit tykkäävät, kun ette ole sunnuntaisin heidän luonaan. Arvaa mitä Ida mummi vastasi?

– No, en minä tiedä.

– Se sanoi, että onhan meillä kaikki yöt miehiä varten. En olisi uskonut muutama vuosi sitten, että mummista on tullut noin estoton. Vai tuleeko naisista vanhemmiten vähän härskin puhujia.

– Minun yksi tyttökaveri on töissä palvelutalossa. Siellä oli vanhempi mies aivan petipotilaana. Se oli heittänyt melkoisen toiveen tälle hoitajalle.

– Minkä toiveen se esitti? Ulla ehti kysyä, kun Laila mietti vähän aikaa.

– Se oli sanonut, että saisipa nähdä ennen kuolemistaan vielä naisen pillun.

– Mitä, onko tuo totta?

– Kyllä se on aivan totta. Hän oli kertonut sen kahvitauolla muille hoitajille, he olivat heti kysyneet, että näytitkö. Siellä

oli ollut yksi mieslekuri käymässä ja se oli heittänyt heti, että pitäähän vanhan miehen toive täyttää. Oli nauranut ja mennyt pois, Ulla kertoi.

– Olen minäkin kuulut, että joiltakin vanhoilta ihmisiltä pettää kontrolli ja suusta voi tulla ulos mikä mielessä liikkuu, Ulla vastasi.

– Sellaisiako meidänkin vanhemmista tulee, kun ikääntyvät. Sinulla mummi ja anoppi eivät ole joka päivä lähellä, niin kuin meillä. Tietysti onhan se mukava, että auttavat, kerkeää tekemään töitensä. Vaikka he asuvat omalla puolellaan, kuitenkin he päivittäin aina pyörähtävät meillä.

– Halusivatko isäsi ja äitisi vaikuttaa siihen, minkä annatte lapselle nimeksi? Ulla kysyi.

– Eipä juuri, kyllä äiti uteli monta kertaa. En sanonut, se on yllätys. Entä sinun anoppi ja mummi?

– Kyllä minä kysyin heiltä, mitä he esittäisivät tytölle nimeksi, mutta kumpainenkin sanoi sen olevan vanhempien asia. Kuulemma jos lapset eivät tykkää nimestä, niin evät ainakaan heitä syytä.

– Tuottiko teille vaikeuksia päästä nimestä yksimielisyyteen Urpon kanssa? Ulla jatkoi.

– Ei me pitkään mietitty. Etsittiin sellaisia nimiä, jotka jotenkin luontevasti sointuisivat yhteen.

– On muuten mukava, kun ei ole kerrottu toisillemme mitään lastemme nimistä.

– Niin minustakin, jotenkin se jännittää, Laila vastasi.

Ulla leipoi taikinasta korvapuusteja ja sai niistä osan paistettua, kun Mika ja Urpo tulivat sisään.

– Onpa täällä hienot tuoksut. Johan on makeen näköisiä korvapuusteja. Kuka näitä on leiponut? Mika sanoi ja nappasi yhden pelliltä.

– Yhdet saatte nyt ja kahvin kanssa toiset Ulla sanoi ja jatkoi: – Katsokaapa kuinka hienon täytekakun Laila on tehnyt.

– Sitä varmaankin saamme kahvin kanssa maistaa, Urpo sanoi ja hymyili maireasti vaimolleen.

– Ette muuten saa. Se aloitetaan vasta huomenna, Laila sanoi tiukasti.

– Mistäs sen tietää, jos se ei olekaan hyvää. Eihän sitä maistamatta tiedä, Urpo vinoili.

– Yritäppä koskea siihen niin saat korvillesi, Laila sanoi ja otti kaulimen käteensä.

Urpo nappasi Lailan syliinsä ja pussasi kunnolla.

– Jaa, noinko teillä pidetään vaimo kurissa ja herran nuhteessa. Tuohan onkin kiva konsti, Mika sanoi ja rutisti Ullan syliinsä.

– Johan on koristeet, haikara kantaa lasta liinassa. Ei taida enää kukaan uskoa tuohon satuun. Pienet lapsetkin tietävät mitenkä vauvoja tehdään, Urpo sanoi.

– Älä usko, kyllä tuolla kaupungilla kerran kuulin, kun pieni tyttö tiukkasi äidiltään, että mene nyt hakemaan se vauva sieltä keskussairaalaista, jos se olisi jo hyvin valmistunut, Laila vastasi.

– Onpa äiti kertonut lapselle sadun. Joutuu tiukalle, kun lapsi saa muilta nenilleen, kun toiset alkavat kertoa, että äitisi valehtelee, Mika sanoi.

– Kumpi se teillä antaa lapselle sukupuolivalistusta? Laila kysyi.

– Tietenkin niin, että isä antaa pojille ja äiti tytöille, Mika vastasi ja katsoi vaimoaan.

– Kuulepa Mika, tuo ei ollut korrektaa minua kohtaan, Urpo sanoi.

– Miten niin. Tietenkin meillä tehdään noin kuin Mika totesi, Laila sanoi ja hymyili Urpolle.

– Nyt painukaa pois, tai ette saa koko kahvia ja korvapuusteja. Meillä on vielä paljon tekemistä. Senkin sukupuolivalistajat, Ulla puhisi.

Miehet menivät ulos ja Mika taputti Urpoa selkään.

– Minkä ikäisenä ne lapset alkavat tuollaisia kyselemään? Ulla kysyi Lailalta, kun jäivät kahden.

– Varmaankin se riippuu siitä, odottaako äiti vauvaa. Silloin varmasti on helppo lapselle kertoa, kun se on tavallaan ajankohtainen.

– Oletteko te miettineet toista lasta? Ja montako lasta haluatte? Ulla kysyi.

– Ei kyllä ole ajateltu kumpaakaan asiaa. Sehän vaatisi varmaankin taas luksuslaivaristeilyn. Entä te?

– Ei ainakaan vielä heti. Opetellaan ensiksi tämä hoitamaan. Tosin monethan tekevät lapset peräkkäin ja olisihan niistä toisilleen seuraa, Ulla sanoi ja jatkoi:

– Hei kiusataan miehiä, aletaan vihjailemaan uudesta laivaristeilystä. Nähdään miten ne reagoivat.

Ulla sai korvapuustinsa paistettua ja Laila kattoi pöytään kahvin. Hän meni ulos ja huusi miehille:

– Nyt olisi kahvia tarjolla.

Mika ja Urpo tulivat työhaalareissaan sisälle ja istuutuivat pöytään. Ulla katseli vähän aikaa miehiä ja kysyi:

– Jokos te olette katselleet uutta risteilyä Välimerelle?

– Mitä, pääsi melkein yhtä aikaa molempien suusta. Ja molemmat katsoivat naisia.

– Niin niin, se edellinen reissuhan tuotti niin hyvän tuloksen.

– Ai teko ajattelitte tehdä lapset sarjatulella? Mika kysyi.

– Sittenhän ne olisi tehty. Olihan se muutenkin mukava matka, Laila vakuutti.

– Olihan se mukava, Urpo sanoi ja vilkaisi Mikaa.

Mika ja Urpo katsoivat toisiaan silmiin pitkään. Sitten Mika vinkkasi Urpolle silmää ja sanoi:

– Niinpä tosiaankin oli. Lähetään Urpo heti katsomaan tietsikalta kuinka nopeasti päästään reissuun. Kyllähän se meiltä onnistuu.

Nyt katsoivat naiset toisiinsa. Ei tämä pitänyt ihan näin mennä.

– Kylläpä isännät yllättyivät. Taisi syke nousta ennätyslukemiin, Ulla sanoi.

– En tiijä mikä nousi ja missä nousi. Milloinkahan tämä rauhoitusaika loppuu, Urpo kysyi ja katsoi Lailaa.

– Älä tee vääriä johtopäätöksiä, Laila vastasi.

– Älkää sitten härnätkö meitä. Tämä säikäytys maksaa teille toisen korvapuustin, Mika sanoi ja nappasi pullan korista.

– Nyt saatte sitten mennä, meidän pitäisi vielä tehdä pipareita, Ulla sanoi.

Miehet menivät ja naiset kuulivat, kun Mika sanoi:

– Vai laivaristeily pitäisi järjestää.

2

Ristiäi saamu valkeni aurinkoisena, vaikka tuuli oli kohtuullisen kovaa. Laila oli tullut poikansa kanssa jo aamulla Ullan luokse. He järjestelivät kahvitarjoilua erilliselle pöydälle sillä periaatteella, että jokainen noutaa itse tarjottavan. Kaste-pöydän he tekivät pienemmästä pöydästä tuvan keskelle. Silloin kaikki sopisivat hyvin seuraamaan kastetapahtumaa.

Ida-mummi ja Mikan äiti Maria tulivat ensimmäisinä paikalle. Heillä oli kummallekin vauvalle oma paketti. Ulla olisi tarjonnut heille kahvia keittiössä, mutta kumpikaan ei halunnut.

– Mihinkäs te ne ukkonne jätitte? Mehän kutsuttiin myös heidät mukaan, Ulla kysyi.

– Arttu joutui menemään töihin, kun siellä oli joku sairastunut. Eikä he halunneet muutenkaan tulla, kun tämä on heidän mielestään perhejuhla, Maria vastasi.

– Ketkäs ovat lasten kummit, kun niistä ette ole meille mitään kertoneet? mummi kysyi.

– Kyllä ne kummit ovat sitten paikalla, kun heitä tarvitaan, Laila vastasi.

– Mutta ketä ne ovat? mummi tinkasi lisää.

– Ei me niitä kerrota. Sittenpä hän näette, kun lapset ristitään, Ulla vastasi aurinkoisesti hymyillen.

Seuraavaksi tuli Urpo appivanhempiensä Jussin ja Siljan, sekä Urpon vanhempien Antin ja Ailin kanssa. Antti ja Aili olivat käyneet aikaisemmin jo Mikan ja Ullan luona. Mika esitteli äitinsä ja Ullan mummin Urpon vanhemmille.

Urpolla oli mukanaan laatikko, jonka hän antoi Lailalle ja sanoi:

– Tässä on tämä pojan kaste-puku.

Ulla ja Laila tekivät vielä viimeisen tarkastuksen kahvipöytään samoin kasteöpöytään. Kaikki näytti olevan kunnossa. Ulla sanoi hakevansa voileipäkakun kylmiöstä, kun kahvitilaisuus alkaa.

Seuraavaksi tuli pastori, joka oli vihkinyt Mikan ja Ullan sekä Lailan ja Urpon. Pastori pyysi vanhemmat erilleen ja kyseli lasten nimet. Molemmat naiset antoivat nimet paperilla, niin ettei toinen nähnyt. Kummitkin selvisivät samalla.

Kastetilaisuus alkoi ja ensiksi kastettiin Ullan ja Mikan tyttö. Nyt selvisivät myös nimet ja kummit. Laila piti tyttöä sylissään. Mikan ja Ullan tytön nimeksi tuli Mari Sofia ja kummeina olivat Laila ja Urpo. Laila toi tytön Marialle ja haki oman poikansa kastettavaksi. Ulla otti vuorostaan pojan syliinsä ja nimeksi tuli Juhani Mikael ja kummeina olivat vuorostaan Ulla ja Mika. Näin olivat kaikki salassa pidetyt asiat selvinneet. Ida mummi pyyhki silmiään ja sanoi:

– Oli se vielä ihana asia nähdä näin vanhoilla päivillään tällaiset kaksoisristiäiset. Kyllä te olitte tämän salassa pitäneet. Kummitkin löytyivät, vaikka minä kerkesin jo ihmetellä, eikö lapsille kummeja tulekaan.

– En osannut odottaa, että näin näppärästi olitte asiat sopineet, Maria sanoi.

– En minäkään ole ennen tällaisia ristiäisiä pitänyt. Varsinkin kun olen teidät molemmat vihkinyt. Mitenkä teillä nämä lapsetkin syntyivät yhtä aikaa? pastori kysyi.

Kaikki katsoivat toisiaan, mutta sitten Ulla rohkaisi mielensä ja sanoi:

– Tämä taitaa olla tuon anopin syytä tai ansiota. Hän oli nuo miehet saanut tilamaan meille ihanan laivaristeilyn Välimerelle. Lämmin ilmasto ja merellinen keinunta taisi johtaa tällaiseen tilanteeseen.

– Me ei Ullan kanssa tiedetty, ennen kuin Venetsian satamassa, että mennään risteilylle.

– No se matka toi sitten teille monenlaisia yllätyksiä ja mikä hienointa, teille jäi siitä ikuinen muisto, jota tuskin

koskaan unohdatte, pastori totesi.

– Niinhän tuo jäi, Mika sanoi hymyillen ja katsoi Urpoa.

– Näitä muistoja saakin nyt pitkään katsella, Urpo kuittasi.

Pastori lähti melkein heti kahvitilaisuuden jälkeen. Hänellä oli vielä hartaustilaisuus Kontiolahden kirkossa.

– Osasitteko arvata lasten nimiä, Ulla kysyi vanhemmilta.

– Kyllä minä vähän ajattelin, että teidän tytön yhtenä nimenä voisi olla Maria, Ida mummi sanoi.

– Minusta tämä oli mukavaa, kun emme tienneet Ailankaan kanssa nimistä tai kummeista mitään, Urpon isä Antti sanoi.

– Hyvät nimethän nuo ovat. Kyllähän niitä jotenkin väännetään lyhyempään muotoon varsinkin kavereiden keskuudessa, Urpon äiti Aili sanoi ja jatkoi:

– Kuinkas te aiotte lastenhoidon järjestää?

– Kyllä me Siljan kanssa voidaan lapset hoitaa, Jussi sanoi.

– Ei se niin mene. Te ootte minua hoitaneet ja kyllä meidän vanhempien on hoidettava omat lapsemme. Tietysti saatte näitä ulkoiluttaa, mutta vakituista hoitoa emme vaadi teiltä. Teidän on saatava viettää omia eläkepäiviänne ilman lastenhoitovelvoitteita, Mika vastasi kaikkien puolesta.

– Me on Lailan kanssa mietitty, että ainakin yksi vuosi äitiysloman jälkeen tehdään niin, jos saadaan järjestettyä, että hoidamme yhteistä virkaa kahdestaan. Toinen on vaikka kaksi päivää töissä ja toinen kolme päivää. Toinen meistä on aina vapaalla ja hän hoitaa lapset silloin. Minä soitin jo meidän rehtorille ja hän uskoi sen onnistuvan, Ulla kertoi.

– Tuohan tuntuu toimivalta ratkaisulta. Kummankos kotona ne lapset ovat? Aili kysyi.

– Ei ole mietitty tarkemmin, mutta mehän voidaan lapset pitää aina siellä, kumpi meistä on vapaalla. Silloin kerkeää tekemään kotihommiakin, Laila vastasi.

– Mutta jos tarvitsette apua jonkin asian vuoksi, mekin voidaan Ailan kanssa ajaa tänne. Pitäähän meidänkin nähdä kuinka lapset kasvaa, Antti sanoi.

– Teiltähän tulot pienenevät, kun hoidatte vain kumpikin puolta virkaa, Ida mummi sanoi.

– Meidän pitää sopia Urpon ja Mikan kanssa, että he maksavat meille viikkorahaa, niin kuin silloin pienenä tyttönä, Laila kehitteli ajatusta.

– Paljonko te saitte silloin viikkorahaa? Mika kysyi.

– Muutaman markan, Laila ehti ennen Ullaa vastaamaan.

– Minä taisin saada viisimarkka silloin markka aikana, Ulla sanoi.

Mika katsoi vähän aikaa Urpoa ja sanoi:

– Ollaan Urpo reiluja ja maksetaan viikkorahaa kokonainen euro.

– Joo se sopii oikein hyvin, kun talosta on ruoka ja asunto, Urpo vastasi virnistäen Lailalle.

– Johan nyt isännät ovat reilulla päällä. Että ihan kokonainen euro. Kyllä te silloin risteilyllä olitte huomattavasti anteliaimpia, Ulla sanoi.

– Niin missä mielessä, Laila kysyi, vaikka punastuikin melkoisesti.

– Rahassa tietenkä. Piti ostaa etukäteen oikein juhlavaatteetkin.

– Mutta ettehän te mitään juhlavaateita tarvitse, kun ei ole mitään juhlijakaan. Toisekseen onhan ne teidän sinne ostamat tamineet vielä hyvä kuntoisia, Mika totesi.

– Eivät sovi päälle. Meidän on saatava vaateita, eikö niin Ulla.

– Ehdottomasti. Tästä käydään oikein viikkorahaneuvottelut, kun jäädään keskenämme.

– Pyydetään Ida mummi sovittelijaksi, jos muuten ei päästä sopimukseen, Mika vinoili.

– Joo minä teenkin teille heti välitystarjouksen. Se on satanen molemmille viikossa ja sitten siihen kuuluu täysylöspito, mummi vastasi topakasti.

– Oho, pääsi molemmilta.

– Ei sovittelija voi noin toimia. Sen pitää kuunnella molempien esitykset ensiksi? Mika sanoi.

– Minähän olen kuunnellut teitä jo pitkän aikaa. Se on minusta aivan kohtuulista. Teillä on tosi hienot rouvat, joten eipäs nyt nuukailla.

Vanhemmat katsoivat nuorten parien sanailua huvittuneena. Mieltivät mitä Ida mummi tarkoitti. Se oli niin sanottua sisäpiirin tietoa.

– Nyt lopetetaan nämä rahaneuvottelut ja ottakaa vielä kahvia. Noita leivonnaisia jää muuten liikaa meille. Ei ole mitään mahdollisuutta muuten sopia niihin vaateisiin, joita ostettiin sinne risteilylle.

Vanhemmat lähtivät pois ja lapset alkoivat kitistä. Ulla ja Laila lähtivät syöttämään vauvojaan. Kun lapset alkoivat hyvin imeä, Laila kysyi Ullalta:

– Miten te yleensä raha-asiat hoidatte?

– Niin kuin hyvin tiedät, firman rahat ovat erillään ja sieltä maksetaan kaikki yrityksen menot, kuten palkat ja koneiden tarvitsemat poltto- ja voiteluainekulut. Mutta perheen rahat ovat yhteisiä. Meillä on yhteinen käyttötili, jos jotakin jää niin siirretään säästötilille. Pankkikortit on molemmilla ja aika vähän meillä setelirahaa on, kortilla maksetaan.

– Joo, ei meilläkään ole mitään omia rahoja. Samaa tiliä käytetään molemmat. Eikä pidetä paljon käyttötilillä. Eikös firmalla ole luottotilikin. Niin minä ymmärsin Urpon puheesta.

– On niillä. Siinä on tietty luottoraja. Se on kuulemma välttämätöntä. Tällaisessa firmassahan ei ole säännöllistä kasavirtaa, vaan jonain kuukautena voi tulla paljonkin rahaa ja jonain voi tulla vähemmän. Kirjanpitoimisto hoitaa tätä rahapuolta. En ole siihen kovin hyvin perehtynyt, Ulla vastasi.

– Parempi se niin onkin, ei ainakaan Urpo ole kovin hyvä noissa kirjanpitoasioissa.

– Ei Mikakaan. Kyllä heillä näyttää olevan työtä muutenkin tarpeeksi. Ei nämä meidän ukot ole olleet koskaan kovin kitsaita rahan suhteen, Ulla vastasi.

– Minua vähän ihmetytti siellä risteilyllä, miten väljästi ne rahaa käyttivät, Laila sanoi.

– Kyllä ne saivat sille rahalle vastikettakin. Tässähän sen reissun jälkimaininkeja nyt ruokitaan. Ulla sanoi ja sai Lailan punastumaan.

Kun lapset oli syötetty, naiset menivät olohuoneeseen raivaamaan pöytiä, mutta miehet olivat jo ne raivanneet ja laittaneet astiat pesukoneeseen pesemään. Miehet istuivat puutarhapöydän ääressä ulkona, ja heillä oli jokin lehti edessään, jota he näyttivät tarkkaan tutkivan.

3

Kesä meni mukavasti. Firma piti heinäkuun kokonaan lomaa. Mika ja Ulla olivat muutamia päiviä Ullan lapsuudenkodissa. Ida mummi oli mukana, mutta yksin hän ei sinne jäänyt, vaan soitti Villensä paikalle, kun Mika ja Ulla tulivat kaupunkiin. Kallioniemellä he kävivät aurinkoa ottamassa ja uimassa. Rannalle oli nyt hyvä tie ja sinne pääsi autolla.

Mummi ja Ville kävivät myös siellä kahvia keittämässä ja ongella. Muutamana päivänä myös Maria ja Arttu olivat mukana. Maria pyysi pojaltaan Mikalta teltan, ja he yöpyivät rannalla. Ida ja Ville haastoivat Artun ja Marin aina onkikilpailuun. He olivat hankkineet pitkät lasikuituvavat. Kilpailu oli kovaa, vaikka yhdessä he sitten saamansa ahvenensintin putsasivat ja paistoivat.

Urpo ja Laila kävivät muutamana iltana saunassa Mikan ja Ullan luona. Yöksi he eivät kuitenkaan jääneet. Lastenhoidon kannalta oli paljon mukavampi olla kotona, siellä olivat kaikki tarvikkeet lähellä. Myöskin hyttyset tekivät lapsille helposti paukamia, joita kitinästä päätellen kutitti.

Loppu lomasta Ulla huomasi, että Mika ja Urpo istuivat usein Mikan toimistossa ja suunnittelivat jotakin. Ulla ei heitä vaivannut, mutta kysyi Lailalta, kun tämä tuli Ullan luokse käymään:

– Mitä ne nuo meidän miehet puuhaavat, kun ne ovat niin usein nenäkkäin?

– En tiijä. Mennään ja kysytään.

Ulla ja Laila menivät Mikan toimistoon ja jättivät lapset vaunuihin oven viereen

– Mitä te oikein mietitte, kun istutte vähän väliä nenäkkäin? Ulla kysyi.

– Me aiottiin pian kertoa teille. Mutta kun olette siinä me kerrotaan nyt, Urpo vastasi.

- No mitä?
- Me on Urpon kanssa mietitty sitä, kun kummallakin on melkoisesti metsää. Miksi me ei voitaisi sitä jalostaa pitemmälle? Miksi myydä vain raakapuuta? Ohuet latvat ja harvennuspuut menevät ilman muuta selluksi. Mutta omat tukit voisimme sahata ja höylätäkin omana työnä ja myydä sitten tarvitsijoille.
- Me on katseltu vähän paikkaakin siitä meidän talon takaa, sen kumpareen vierestä. Siihen rakennettaisiin vain kevyt saha ja mahdollisesti kuivaamo ja sen taakse höylä. Tietysti siihen pitää rakentaa myös varastotilaa, Urpo selitti.
- Mitäs se maksaa ja mistä rahaa? Laila kysyi.
- Meillä on munat liiaksi yhdessä korissa. Jos jostakin syystä maailman tilanne muuttuu, ja puukauppa hiipuu, niin tässä voisi olla helpotusta asiaan. Nyt menee hyvin, ja tämän päivän yritysasiantuntijoiden mukaa silloin pitää investoida. Jos jää paikalleen, pian huomaa, että on jälkijunassa, Mika sanoi.
- Miten te ne puut saatte sieltä meiltäkin Liperistä tänne sahallenne. Eikö traktorilla ajaminen ole aika hidasta ja kallista? Ulla kysyi.
- On. Alkuun voidaan hoitaa kuljetus vieraalla kalustolla, mutta myöhemmin ostetaan oma rekka, kun saadaan tämä liiketoiminta tuottamaan.
- Paljonko tämä paketti maksaa? Laila kysyi.
- Paljon, mutta kyllä me siitä selvittää. Ei tehdä kaikkia investointeja kerralla. Me tehdään pitkänajan suunnitelma, visio ja selkeät vuositavoitteet, niin kuin on aikaisemminkin tehty, Urpo vastasi.
- Tämähän pitää viedä hallituksen käsittelyyn. Mekin ollaan Ullan kanssa jäseniä. Jospa me samotaan, ettei käy.
- Sitten teitä naisia pitää vähän pehmittää. Tätä on kieltämättä ajateltu teidänkin kannalta. Meillä on tarkoitus, että tulette töihin tähän yritykseen, Mika esitti.
- Ethän sinä antanut minun opetella harvesterin käyttöä, Ulla tivasi.

– En antanut, enkä anna nytkään. Muuta voin antaa, Mika sanoi kaksimielisesti.

– No mitä me sitten tehtäisiin. Olisimmeko vain siellä viihdyttämässä arvon miehiämme? Laila kysyi.

– Ei kyllä teille löydetään aivan oikeitakin töitä. Esimerkiksi markkinointia, esitteiden tekoa, autojen ja paneelien myyntiä. Ja ootte hyviä sihteereitäkin tarpeen tullen.

– Miten me nämä rahoitetaan, ja eikö siinä mene metsä- ja sahatuottojen seuranta sekaisin? Laila kysyi.

– Liiketoimet erotetaan toisistaan ja tulosta seurataan erikseen. On saatava selvä kuva, miten kummallakin sektorilla menee. Tuotot ja mahdolliset tappiot on nähtävä selvästi mistä ne muodostuvat.

– En minä ainakaan osaa suoralta kädeltä sanoa puolesta enkä vastaan. Mutta kai te käytätte jotain asiantuntijaa päätöksen teossa, Ulla totesi.

– Tietenkin käytetään. Tässä on se hyvä puoli, ettette juokse jonkin kellon mukaan, milloin tunti alkaa ja milloin loppuu, niin kuin siellä koulussa teette.

– Onhan se niinkin, Laila sanoi miettiväisesti.

– Ei me mitään tehdä ilman teidän mukanaoloa. Siitä ei tule mitään, jos esimerkiksi te aviopuolisot olette jarrumiehinä. Kyllä kaikkien on sitouduttava tähän sataprosenttisesti, Mika ilmoitti.

– On meillä muutakin mietintämyssyssä. Kerrotaanko? Urpo kysyi ja katsoi Mikaan.

– Niin mitä? molemmat naiset sanoivat yhtä aikaa.

Miehet olivat hetken hiljaa ja sitten Mika nyökkäsi Urpolle:

– Me on ajateltu, että pidetään puusta huolta aivan kuin lapsista. Eli siemenetä valmiiksi tuotteeksi. Niinhän meidän lapsetkin on tehty.

Jos naiset olivat äsken pyörällä päästään, niin nyt se pää sekoisi lopullisesti. Molempien kulmakarvat nousivat ja silmät katsoivat pelkkinä kysymysmerkkeinä miehiä.

– Perustetaan taimitarha, Mika sanoi.

- Taimitarha, taas naiset harrastivat kuorolausuntaa.
- Niin ei yhtä aikaa, vaan ensiksi tehdään tämä sahaprojekti ja jos se menee hyvin, sitten laajennetaan uuteen taimitarhaan, Mika sanoi.
- Me on tätä mietitty siten, että te otatte kokonaisuudessaan vastuullenne taimitarhan. Tehdään teistä johtajia sinne, Urpo selitti.
- Kuule Ulla lähetään äkkiä täältä pois. Nämä ovat seonneet lopullisesti.
- Niin tehdään, nyt ei haluta kuunnella yhtäkään uutta projektia.
- Niin lähdetään, Ulla sanoi ja avasi oven Mikan huoneesta.
- Miettikää se on teille oikein sopiva homma, Urpo huusi heidän jälkeensä.

Ulla ja Laila kävelivät hiljalleen Jussilaan päin työntäen lastenvaunujaan. Molemmat miettivät mitä miehet olivat heille kertoneet. Olisihan se jossakin määrin helpompaa, jos saisi käydä tässä kotonaan töissä. Mutta olisiko se kuinka rankkaa, jos koko ajan on oman miehen kanssa samassa työssä. Riippuisi siitä kuinka itsenäinen työ olisi. Ei se olisi kivaa, jos pitäisi tehdä vain sitä mitä mies määräisi, siinä olisi omat riskinsä. Sellaiseen ei ainakaan Ulla lähtisi. Mutta millaista työ olisi, jos he perustaisivat taimitarhan. Se varmaankin tarkoitti puuntaimien kasvattamista. Jos he saisivat vapaat kädet tehdä, siinä olisi oma vapautensa. Aikansa hiljaisina kuljettuaan Ulla kysyi:

- Kummasta meistä tulisi sen taimitarhan pääjohtaja ja kummasta toimitusjohtaja?
- Vedetään pitkällä tikulla, Laila sanoi ja purskahti nauramaan.
- Sehän se olisi varmaankin vaikein päätös, Ulla sanoi ja yhtyi Lailan nauruun.

Taas he kulkivat vähän matkaa hiljaisina ja molemmat miettivät mitä miehet olivat esittäneet.

– En mikä kyllä ala mieheni sihteeri se on varma asia. Siitä ei tulisi mitään, Laila sanoi.

– En minäkään, mutta kun tarkemmin miettii, siinä taimitarhassa voisi olla ajatusta. Eikös ne taimitarhat ole sellaisia muovisia kaarihalleja. Kuopion tien varressahan on sellainen tarha. Sen perustaminen ei olisi varmaankaan mahdottoman kallis. Sitähän voisi aloittaa vaikka yhdellä hallilla.

– Ei minulla ole kyllä mitään käsitystä miten sellainen saadaan alulle, mutta kyllähän nyt tietoa löytyy. Ja kokemus antaisi lisää oppia. Voisiko siihen mukaan liittää myös erilaisten kasvien kasvattamista?

– Niin ja kukkien, Ulla innostui.

– Kuule etsitään tietoa verkosta ja yllätetään ukot. Mehän voidaan tehdä, vaikka se miesten usein mainitsema visio.

– Tehdään valmiiksi myös tavoite asettelu, vaikka viiden vuoden päähän. Mehän osataan, kun laitetaan toimeksi.

Seuraavana päivänä Laila ja Ulla tutkivat yhdessä Internetistä, kuinka puuntaimia kasvatetaan. Tietoa löytyikin paljon, mutta kun sitä seului, alkoi heistä tuntua, ettei tämä niin yksinkertaista olekaan. Se olisi käsityönä varsin raskasta, sillä työvaiheita oli paljon. Pitkälle vietyinä siinä voisi käyttää jopa robotteja. Mutta niitä ei kannata aloittelijan alkaa hankkia. Tässä vaiheessa he päättivät olla hiljaa ja ajattelivat, ehkä sittenkin olisi viisaampi toistaiseksi pitää jumbppamaikan työ.

Naiset keittivät kahvia ja sitten Laila keksi:

– Entä jos kumminkin esitetään miehille vähän suunnanmuutosta.

– Mitä tarkoitat? Ulla kysyi.

– Aletaan kasvattaa kukkia. Minä olen kotona kasvattanut pienestä työstä saakka erilaisia kukkia. Joten jotakin tiedän niistä. Niillä saataisiin tulosta nopeammin kuin männyn- tai kuusentaimien kasvattamisella.

– Suostuisivatko ne miehet siihen? Ulla epäili.

– Suostuvathan ne. Onhan meillä keinomme ja mehän voidaan sanoa, että meistä tulee jarrunaisia teidän hankkeillenne, Laila esitti.

– Voitaisiinhan me tehdä pieni halli niille puuntaimille ja katsella jonkin aikaa kumpi alkaa paremmin tuottamaan ja mihin meidän taitomme riittävät. Ei lähetä isosti liikkeelle, vaan lisätään vähitellen halleja lisää, Ulla innostui uudelleen.

– Täällähän ei ole kunnollista kukkapuutarhaa. Näin me tehdään. Oletko mukana? Laila sanoi ja löi ylävitokset Ullan kanssa.

– Olen mukana. Mehän voidaan ensiksi rakennuttaa yksi iso halli ja sen toisessa päässä kokeilla puun taimien kasvattamista.

– Jotenkin minua innostaisi kukkien myyntiin kasvattaminen enemmän kuin ne puun taimet. Mutta jos me tällaista esitetään, silloin miehetkin voisivat antaa meidän kokeilla kukkien kasvatusta, Laila järkeili.

– Tehdään huomenna se visio. Miehet sanoivat menevänsä kaupunkiin. Me saadaan silloin rauhassa miettiä sitä. Paikkakin meidän pitäisi katsoa mihinkä halli rakennetaan.

– Onkohan Urpo kysynyt mitään isältä ja äidiltä. Vaikka maat ovat meidän, pitää vanhempien mielipide kuunnella. Tosin minä ymmärsin, ettei se näy kotipihaan. Jotenkin se olisi saatava sen sahalaitoksen yhteyteen. Silloin se muodostaisi yhden kokonaisuuden.

– Niin varmaan, ja liikennettäkin olisi vain siellä. Minä lähden kotiin laittamaan ruokaa, poikakin alkaa varmaan kaivata ateriala. Tule sinä huomenna meille Jussilaan mietitään sitä kukkahanketta. Ei puhuta ukoille vielä mitään.

Mika ajoi autollaan pihaan ja autosta ulos tultuaan kysyi naisilta:

– Oletteko te miettinyt sitä taimijuttua? ja katsoi naisiin.

– Ei ole vielä ehditty. Pitää meidän lapsiakin hoitaa, Ulla vastasi.